

آسیب‌شناسی حرفه پرستاری از منظر آموزشی و بالینی

اولین دوره نشست‌های دانشجویی آسیب‌شناسی پرستاری

و نقد عالمانه را مستلزم داشتن تفکر و قضاوت منصفانه، گشاده ذهنی، حقیقت‌طلبی، حقیقت‌جویی و تفکر مبتنی بر شواهد روشن و عینی دانست.

وی با اشاره به عبارت «چهارچشمی نگاه کردن» در ادبیات عامه ایران گفت: در نقد بر خود باید براساس SWOT عمل کرد. باید یک چشم برای دیدن نقاط ضعف، یک چشم برای دیدن نقاط قوت، یک چشم برای دیدن فرصت‌ها و یک چشم برای دیدن تهدیدها داشته باشیم.

او از متا‌پارادایم‌های چهارگانه فرد، محیط، سلامت و پرستاری به‌عنوان اصول زیربنایی پرستاری یاد کرد.

اولین دوره نشست‌های دانشجویی آسیب‌شناسی پرستاری با موضوع نقدی بر خود با محوریت مسائل صنفی، آموزشی، مدیریتی، فرهنگی و اجتماعی با حضور دکتر محمدعلی چراغی، رئیس دانشکده و دانشیار گروه آموزشی پرستاری مراقبت‌های ویژه، دکتر هومن شهسواری، مدیر دفتر توسعه آموزش دانشکده و استادیار گروه آموزش پرستاری داخلی جراحی و دکتر تهمینه صالحی، عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایران در سالن اجتماعات سمعی و بصری دانشکده تشکیل شد. دکتر محمدعلی چراغی عنوان «نقدی بر خود» برای آغازین جلسه از سلسله نشست‌های آسیب‌شناسی حرفه پرستاری را مطلوب

نقص داریم و در تلاش هستیم که این نقص مرتفع شود. دکتر شهسواری از مراقبت محور نبودن برنامه کارشناسی پرستاری و پاسخگو نبودن برنامه کارشناسی پرستاری و منطبق نبودن آن با نیازهای جامعه به عنوان دومین و سومین مسئله موجود در این رشته نام برد.

وی هشدار داد: یک خطر برای ما وجود دارد و نمی‌گوییم باید نیازهای جامعه را برنامه درسی پرستاری کنیم، اما آن چیزی که الان در بخش‌ها با آن روبه‌رو هستیم با استاندارد فاصله دارد.

دکتر شهسواری تصریح کرد: آنچه در بیمارستان‌ها اجرا می‌شود مراقبت نیست. ما نتوانستیم مراقبت را به جامعه معرفی کنیم و تا مادامی که نتوانیم مراقبت را به جامعه معرفی کنیم، کسی ارزشی برای جایگاه ما به عنوان فردی حرفه‌ای قائل نمی‌شود.

این استادیار دانشکده پرستاری و مامایی تهران افزود: یکی دیگر از اشکالات ما هم این است که مبتنی بر شواهد عمل نمی‌کنیم.

ما یک مدل برای پرستاری کشورمان طراحی نکردیم. نیاز است که یک مدل بومی برای آموزش پرستاری خودمان بسازیم.

وی نبود مکانیسمی دقیق برای پایش ایده‌ها و تفکرات، ضعف سیستم ارزشیابی، قدرت نفوذ کم در بیمارستان‌ها، سخت بودن ایجاد تغییر در دانشکده‌ای با قدمت، بی‌انگیزه بودن و مسئولیت‌پذیر نبودن دانشجویان و استفاده استادان از روش‌های نوین تدریس را از مهم‌ترین مشکلات پرستاری در بستر دانشکده دانست.

این دانشیار دانشکده پرستاری و مامایی تهران در ادامه داشتن تعریفی روشن از پرستاری را لازم دانست و به ارائه تعریف خود از پرستاری پرداخت و گفت: پرستاری دانش، مهارت و خردورزی دانشگاهی و پویایی است که در برای تشخیص و مدیریت توانمندی‌ها، مشکلات بالقوه و بالفعل مددجو در ابعاد زیستی، روانی، اجتماعی و معنوی از پیشگیری تا توان‌بخشی مداخله می‌کند.

ما باید مدلی بومی برای آموزش پرستاری بسازیم

دکتر شهسواری نیز با تأیید الزام ارائه تعریفی دقیق از پرستاری تأکید کرد: بزرگ‌ترین مشکلی که ما داریم این است که در گام اول تعریف دقیقی از پرستاری نداریم، تعریف‌ها همه‌گیر نیست. اگر ندانیم که پرستاری به چه معنی است پس نمی‌دانیم دانشجویان را چطور باید تربیت کنیم.

وی از منظر آسیب‌شناسی به آموزش پرستاری نگریست و تصریح کرد: در حوزه برنامه درسی کارشناس پرستاری مشکل داریم. برای تدوین برنامه پرستاری تلاش زیادی شده است و کسی نخواسته که این برنامه بد تدوین شود، اما فاصله موجود بین برنامه درسی نوشته شده، برنامه اجرا شده در تدریس و آموزش گرفته شده توسط دانشجو یکی از مسائل اصلی ماست. هرچه فاصله این سه از هم بیشتر باشد نقص بیشتر دیده می‌شود. ما در این حوزه

سرنوشت حرفه‌ای دانش‌آموختگان ما به کجا می‌رسد؟

دکتر تهمینه صالحی در گام اول بر اهمیت نقد خود به‌عنوان استاد پرستاری و دانشجوی رشته پرستاری تأکید کرد و گفت: باید ببینیم آن‌طور که باید در بالین بیمار عمل می‌کنیم؟ آن‌طور که باید به بیماران مراقبت ارائه می‌دهیم؟ گاهی حتی به ما قدرت مانور در بخش‌ها داده نمی‌شود.

دکتر صالحی ادامه داد: کشور از نظر نیروی پرستاری دچار کمبود است و در آن بحثی نیست. وزیر بهداشت هم در مصاحبه‌شان اعلام کردند که در دولت یازدهم ۱۸ هزار نفر از پرستارانمان بازنشست شدند که نتوانستیم جبران‌شان کنیم. ضمن این که بر اساس حداقل استانداردها ما باید ۲۱۰ هزار پرستار داشته باشیم ولی در حال حاضر در بالاترین حدی که برآورد شده است ۱۵۰ هزار پرستار داریم. وقتی ساختار ما دچار اشکال باشد به‌سختی می‌توان از پرستار انتظار داشت که کارش را درست انجام دهد. ضمن این که نفی‌کننده این نیست که ما پرستاران برای ارائه مراقبت، از زمانمان به‌درستی استفاده نمی‌کنیم. روتین‌ها را اجرا می‌کنیم بدون این که نگاه نقادانه به کار خودمان داشته باشیم. این عضو هیئت‌علمی دانشکده پرستاری و مامایی ایران اظهار داشت: ما تعداد زیادی فارغ‌التحصیل رشته پرستاری داریم که قریب به ۵۰ درصد آنها کار نمی‌کنند. باید دید سرنوشت

حرفه‌ای دانش‌آموختگان ما به کجا می‌رسد؟ تحقیقاتی که درباره دانش‌آموختگان پرستاری و سرنوشت‌های حرفه‌ای آن‌ها انجام شده است نشان می‌دهد که درصد کمی از دانش‌آموختگان پرستاری در این حرفه می‌مانند و کار می‌کنند. این زنگ خطری برای پرستاری است.

وی از علاقه نداشتن دانشجویان به‌عنوان یکی از مشکلات مهم یاد کرد و گفت: دانشجویی که در رشته‌های پزشکی، پرستاری و مامایی می‌آید باید دو مرحله‌ای انتخاب شود، باید از حرفه‌اش شناخت اولیه‌ای داشته و به آن علاقه‌مند باشد، باید بداند در آینده با چه چیزهایی مواجه است، باید توان جسمی، روحی و روانی لازم را داشته باشد.

وی همچنین با اشاره به وضع آموزش بالینی دانشجویان پرستاری، مدل همکاری ارائه‌شده در دانشکده پرستاری و مامایی تهران با بیمارستان شریعتی را اقدامی مثبت در برای حل مشکل دانشجویان پرستاری در بالین دانست و گفت: درست است که همواره در ابتدای هر کاری مشکلات وجود دارد اما روند درست این است که این اقدام بین نیروی بالینی پرستاری و دانشکده اتفاق بیفتد که ما در آنجا هم قدرت قانونی داشته باشیم تا بتوانیم هم به دانشجویانمان امکانات دهیم و هم از نیرویشان به نفع بیمارستان استفاده کنیم. ▲